

1. ULUSLARARASI INTERNATIONAL KONYA SANAT VE MİMARLIK SEMPOZYUMU

KONYA ART AND
ARCHITECTURE
SYMPOSIUM

17-19 Kasım November 2022

Gelenekten Geleceğe
Barınma Kültürü
Dwelling Culture
from past to the future

KAAS'22

BİLDİRİ ÖZET
KİTABI
ABSTRACT BOOK

Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları: 165

ULUSLARARASI KONYA SANAT VE MİMARLIK
SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL KONYA ART AND
ARCHITECTURE SYMPOSIUM IKAAS'22

Grafik & Tasarım

Büşra UYAR

Muhammed Sami TEKİN

Mustafa ALTINTEPE

Baskı

NEÜ Yayınları

KTB. S. No: 48888

E-ISBN

978-625-6960-01-5

Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları
Yaka Mah. Yeni Meram Cad. Kasım Halife Sok.
No: 11/1 Meram / KONYA
0332 221 0 575 - www.neuyayin.com

Aralık, 2022

**Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0
UluslararasıLisansı ile lisanslanmıştır.*

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-
NonCommercial 4.0 International License.*

KÜLTÜREL MİRASIN TANITIMINDA EV SAHİPLERİ OLARAK TARİHİ BEYPAZARI EVLERİ

Dr. Öğr. Üyesi İlknur ACAR ATA

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

ORC-ID: 0000-0002-6080-1307

Arş. Gör. Mihrimah ŞENALP

Konya Teknik Üniversitesi

ORC-ID: 0000-0002-8215-9773

Arş. Gör. Ceyhan TAZEFİDAN

Konya Teknik Üniversitesi

ORC-ID: 0000-0002-6355-1542

Prof. Dr. Mehmet Emin BAŞAR

Konya Teknik Üniversitesi

ORC-ID: 0000-0002-9778-4563

Özet

Geçmişten günümüze kültürel ve teknolojik birikimini getirebilen; somut ve somut olmayan kültürel miras varlıklarına sahip tarihi kentlerin özgün dokusunun korunması ve yaşatılması gereklilikleri ve sınırlılıkları birçok ülke tarafından kabul görmüş sözleşmelerle ele alınmıştır. Unesco'nun 16 Kasım 1972'de çıkarılmış olan Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmesi'yle Dünya miras alanlarının belirlenmesindeki kıstaslar gözetilerek Türkiye, sözleşmeye 1982 yılında üye olan ülkelerden biri olmuştur. Bir kentin Dünya miras listesine alınma durumu; kent dokusunun özgünlüğünün, geçmişten günümüze varlığını devam ettiren kültürel miras varlıklarına sahip olduğu; toplumun sosyo-kültürel varlığı, geçmiş izlerinin somut olmayan miras öğeleriyle devamlılığı tescillenerek Dünya'ca tanıtımının yapılması, buna ek olarak korunması ve yaşatılması gerekliliğinin kabul edilmesidir.

19. Yüzyıl Osmanlı şehirciliğinin korunmuş bir örneği olan Ankara Beypazarı kenti Dünya Miras Geçici Listesi'ne 2020 yılında girmiştir. Tarihi kent merkezi; Selçuklu ve Osmanlı döneminden kalan ticari, sosyal, dini yapılarla beraber geleneksel evlerden oluşmaktadır. Bu evlerin meydana getirdiği kentsel dokunun özgünlük ve bütünlüğü özellikle yerel yönetim ve halkın paydaşlığıyla devam et(tiril)mektedir. Döneminin yapıım tekniği, malzemesi, estetik unsurlarını yansıtarak

kültürel miras varlığı olan bu evler, değişen / dönüşen yaşayış, sosyal ve ekonomik koşullarına bağlı olarak tarihi kentin çağdaş ihtiyaçları doğrultusunda günümüzde kullanılmakta ve böylece korunmaktadırlar. Geleneksel Türk evi plan tipinde (orta veya iç sofalı) tasarlanmış olan bu evler 2 ya da 3 katlı olup sürdürülebilir ahşap ve taş malzeme kullanılarak yapılmıştır. Zemin katlar servis amaçlı (taşlık, mahzen, ahır), üst katlar ise yaşama birimlerini oluşturan odalardan oluşmaktadır. Genellikle orta sofalı plan tipinde olmaları ve sofaya açılan odaların, bir evin sağladığı bütün barınma ihtiyaçlarına göre (yeme, uyuma, depolama, temizlenme) tasarlanması bu evlerin yeniden işlevlendirilmelerinde mekansal hacim ve konforda (aydınlatma, ısınma) yeterlilik göstermelerini sağlamıştır. Beypazarı ilçesinin nesilden nesle aktararak bugün de korunması için çaba gösterilen el sanatları, ritüelleri ve geleneksel mutfağının kent kültürü içindeki yeri ve somut olan miras varlıklarıyla olan ilişkisi bütünlük ve sürekliliğe dayanmaktadır. Geleneksel evlere konut işlevinin sürdürülmesinin dışında; müze, restoran, kamu yapısı, kafe, otel gibi fonksiyonlar kazandırılmakta somut ve somut olmayan kültürel miras varlıklarının tanıtımının yapılmasında ev sahibi olarak hizmet vermektedir. Özellikle tarihi kent merkezindeki tarihi evler; kente gelenlerin konakladığı, kente dair yemeklerini tattığı, müzesiyle; yaşama ve kent belleğine dair anı topladığı mekanlar olarak başlı başına kent mirasını deneyimletmektedirler.

Çalışma kapsamından Beypazarı geleneksel evlerinin tarihi kentin kültürel miras tanıtımındaki rolü üzerinden yapıların güncel kullanım değerlerine odaklanarak bir okuma yapılmaktadır. Bu noktadan hareketle tarihi kent merkezindeki üç sokakta (Alaaddin Sokak, Çınar Sokak, Yenice Sokak) bulunan müze, otel, restoran olarak işlevlendirilmiş geleneksel evlerin kente katkıları değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beypazarı, Kültürel miras, Geleneksel evler, Yeniden işlevlendirme, Mimari koruma